

Счетоводен стандарт (СС) 42 – Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти

Приложение към ПМС № 46 от 21.03.2005 г., обн., ДВ, бр. 30 от 7.04.2005 г.,

в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 86 от 26.10.2007 г., в сила от 1.01.2008 г.,

бр. 3 от 12.01.2016 г., в сила от 1.01.2016 г.

Цел

Целта на настоящия стандарт е първите финансови отчети на предприятието по Националните счетоводни стандарти, както и неговите междинни финансови отчети да съдържат информация, която:

а) да е ясна за ползвателите и съпоставима за всички отчетни периоди;

б) да дава подходяща отправна точка за последващото счетоводно отчитане в съответствие с Националните счетоводни стандарти,

и

в) да даде конкретни предписания, които трябва да се спазват по отношение на използваните политики към датата на първия финансов отчет, съставен по Националните счетоводни стандарти.

1. Обхват

1.1. Настоящият стандарт се прилага от предприятията, прилагащи за първи път Националните счетоводни стандарти, когато предходната счетоводна база на предприятието са били Международните счетоводни стандарти.

1.2. Предприятие може само веднъж да бъде предприятие, прилагащо за първи път Националните счетоводни стандарти.

1.3. Първите годишни финансови отчети на предприятието по Националните счетоводни стандарти са първите отчети, в които предприятието прилага Националните счетоводни стандарти и декларира, че спазва Националните счетоводни стандарти. Финансовите отчети по Националните счетоводни стандарти са първите финансови отчети на предприятието по Националните счетоводни стандарти, ако финансови отчети за предходния период са съставени в съответствие с Международните счетоводни стандарти и не съответстват на Националните счетоводни стандарти, или предприятието не е представяло финансови отчети за предходни периоди.

1.4. Предприятието следва да представи сравнителна информация за предходния

отчетен период за всички позиции, представени във финансовите отчети, както и определена сравнителна текстова и описателна информация. Предприятието може да представи сравнителна информация за повече от един сравним предходен период.

1.5. Датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти на предприятието е началото на най-ранния период, за който предприятието представя пълна сравнителна информация в съответствие с Националните счетоводни стандарти, в първите си финансови отчети.

1.6. Настоящият стандарт не се прилага при промяна на счетоводната политика, направена от предприятие, което вече прилага Националните счетоводни стандарти.

2. Процедура за съставяне на финансови отчети към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.1. Предприятията съставят встъпителен баланс към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти и годишен финансов отчет към 31 декември на първия отчетен период по Националните счетоводни стандарти. В случай че предприятието е приело да прилага Националните счетоводни стандарти от 1 януари 2016 г., датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти ще бъде 1 януари 2015 г. (или 31 декември 2014 г.), при условие че предприятието представя сравнителна информация за една предходна година. Предприятието трябва да изготви встъпителен баланс към 1 януари 2015 г. и да представи годишния си финансов отчет към 31 декември 2016 г., съставен по правилата на Националните счетоводни стандарти, но съдържащ сравнителна информация за 2015 г.

2.2. Счетоводните политики, които се използват във встъпителния баланс, са счетоводните политики, които са заложили в Националните счетоводни стандарти и са в сила към датата на съставяне на първия финансов отчет, съставен по Националните счетоводни стандарти.

2.3. Когато в Националните счетоводни стандарти има преходни изисквания, които уточняват как да се прилагат изискванията на съответния стандарт, те не се прилагат при преминаване за първи път към Националните счетоводни стандарти. Те се отнасят за предприятия, които вече прилагат като счетоводна база Националните счетоводни стандарти.

2.4. Във встъпителния си баланс предприятието трябва:

а) да признае всички активи и пасиви, чието признаване се изисква от Националните счетоводни стандарти, и да не признае такива активи и пасиви, които не се разрешават от Националните счетоводни стандарти;

б) да прекласифицира тези позиции, които съгласно предходната си счетоводна база

за финансова отчетност са били класифицирани като един вид актив, пасив или компонент на собствения капитал, но които представляват различен вид актив, пасив или компонент на собствения капитал, и

в) при оценяването на всички признати активи и пасиви да прилага правилата на Националните счетоводни стандарти.

2.5. Когато счетоводните политики, които предприятието ще използва в своя встъпителен баланс по Националните счетоводни стандарти, се различават от прилаганите в предходните финансови отчети, възникващите корекции от преизчисления, признаване и други се отнасят в неразпределената печалба или ако е по-подходящо – в друга категория от собствения капитал, на датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6. При прилагането за първи път на Националните счетоводни стандарти не се променя ретроспективно счетоводното отчитане, отнасящо се до:

2.6.1. Отписване на финансови активи и финансови пасиви, осчетоводяване на хеджирането и оценки, които са били отчетени в съответствие с предходната счетоводна база.

Отписаните към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти финансови активи и пасиви по правилата на предходната счетоводна база не следва да се признават във встъпителния баланс. И обратното, финансови активи и пасиви, които биха били отписани съгласно Националните счетоводни стандарти в сделка, която е осъществена преди датата на преминаване, но които не са отписани по правилата на предходната счетоводна база, при съставяне на встъпителния баланс – по избор на предприятието, могат или да се отпишат, или да се признаят във финансовите отчети.

2.6.2. Към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти не се променя счетоводното отчитане на хеджирането преди датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти на хеджиращите взаимоотношения, които вече не съществуват към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти. Хеджиращи взаимоотношения, които съществуват към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти, се отчитат по СС 32 – Финансови инструменти.

2.6.3. Приблизителните счетоводни оценки на предприятието на датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти трябва да са със същата стойност, която е определена съгласно досегашната счетоводна база за същата дата (след извършване на корекции с цел отразяване на разлики в счетоводната политика), освен когато има доказателства, че тези приблизителни оценки не са били определени правилно.

Когато предприятието получи информация след датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти относно приблизителните оценки, които то е определило съгласно досегашната счетоводна база, тази информация се третира като некоригиращо събитие след датата на баланса в съответствие със СС 10 – Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

2.6.4. Преустановени дейности и преквалифицирането на активи, като държани за продажба, съгласно МСФО 5 нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности.

2.6.5. Оценяване на неконтролиращото (малцинствено) участие.

Изискването приходите от дялови участия да се посочват в отчета за приходите и разходите отделно за неконтролиращото участие и за собствениците на предприятието майка следва да се прилага перспективно от датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти. Промените в дяловете на собствения капитал при малцинствено участие, както и загубата на контрол, при което подлежащите на отписване активи и пасиви на дъщерното предприятие са отписани и съответно подлежащите на признаване активи и пасиви са признати по реда на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети преди датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти, се прилага перспективно.

2.6.6. Предприятията могат да не извършват преизчисления в съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти при съставянето на първите си отчети, съответстващи на Националните счетоводни стандарти, в следните случаи:

2.6.6.1. Бизнес комбинации, които са осъществени преди датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.2. Сделки с плащане на базата на акции, които са възникнали и уредени преди датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.3. Справедливата стойност като приета стойност. Предприятие, прилагащо за първи път националните стандарти, може да избере да оцени към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти активи, за които това е разрешено по Националните счетоводни стандарти, по справедливата им стойност и да използва тази справедлива стойност като приета стойност към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.4. Преоценката като приета стойност. Когато активи на предприятието са били преоценявани по реда на Международните счетоводни стандарти и Международните стандарти за финансово отчитане, преоценената стойност на активите може да бъде приета в баланса на предприятието към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.5. Кумулативните курсови разлики от преизчисляване на всички чуждестранни дейности в чуждестранна валута се приемат за нула към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.6. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия. Когато предприятие прилага за първи път Националните счетоводни стандарти, то оценява инвестициите в дъщерните и асоциираните предприятия в индивидуалния си встъпителен баланс по една

от следните стойности:

- по цена на придобиване, определена в съответствие със СС 27 – Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия, или

- по балансовата стойност на отчетите, съставени по Международните счетоводни стандарти.

2.6.6.7. Внедрените производни финансови инструменти могат да не се разделят от основния договор, когато съставната част на пасива вече е уредена към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти.

2.6.6.8. Отсрочени данъци. Към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти предприятията, прилагащи за първи път Националните счетоводни стандарти, могат да не признават активи или пасиви по отсрочени данъци, свързани с разликата между данъчната основа и балансовата стойност на всеки актив или пасив, по отношение на който признаването на тези активи и пасиви по отсрочени данъци би довело до неоправдани разходи или усилия.

2.6.6.9. Договори за концесия, сключени преди датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти. Предприятието класифицира и признава в баланса към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти финансовите и нематериалните активи по балансовите им стойности към тази дата.

2.6.6.10. Миннодобивни дейности. Предприятието класифицира и признава в баланса към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти активи, свързани с нефт и газ (активите, използвани в проучването, оценката, разработването или производството на нефт и газ), по балансовите им стойности към тази дата.

2.6.6.11. Договори за лизинг. Предприятието следва да прецени дали договорът, съществуващ към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти, отговаря на критериите за лизинг към тази дата, а не към датата на сключване на договора. Ако предприятието, което прилага Националните счетоводни стандарти за първи път, е достигнало до същия резултат както при прилагането на Международните счетоводни стандарти, то няма нужда при преминаване към Националните счетоводни стандарти да преоценява така определените стойности. Счита се, че договорът е за лизинг, ако счетоводното му отчитане води до определяне на същите стойности, които биха били получени при прилагането на СС 17 – Лизинг.

2.6.6.12. Когато в първоначалната цена на придобиване на имоти, машини и съоръжения е включена първоначална приблизителна оценка на разходите по демонтаж и отстраняване на обекта и възстановяване на площадката, на която той е разположен, предприятие, прилагащо за първи път Националните счетоводни стандарти, може да избере да извърши оценка на тези предполагаеми разходи към датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти, а не на датата, на която задължението е възникнало първоначално.

2.6.7. В случай че преизчисляването на встъпителния баланс и извършването на една или повече корекции, изисквани от настоящия стандарт, е невъзможно, предприятието трябва да приложи разпоредбите на стандарта за най-ранния период, за който това е практически изпълнимо, и да оповести данните, за които няма сравнителна информация.

3. Оповестяване

Обяснение на преминаването към Националните счетоводни стандарти

Предприятията оповестяват как преминаването от Международните счетоводни стандарти към Националните счетоводни стандарти се отразява върху финансовото им състояние, финансовите резултати от дейността и паричните им потоци.

4. Равнения

4.1. Първите финансови отчети на предприятията, изготвени по реда на настоящия стандарт, следва да включват:

4.1.1. описание на същността на всяка промяна в счетоводната политика;

4.1.2. равнения на собствения капитал, определен в съответствие с предходната му счетоводна база, и собствения капитал, определен в съответствие с настоящия стандарт, и за двете от следните дати:

а) датата на преминаване към Националните счетоводни стандарти, и

б) датата на последния годишен финансов отчет, съставен в съответствие с Международните счетоводни стандарти;

4.1.3. равнение на печалбата или загубата, определена в съответствие с предходната счетоводна база, за последния период, в последния годишен финансов отчет, и печалбата или загубата, определена в съответствие с настоящия стандарт, за същия период.

4.2. В случай че предприятието открие и коригира грешки, допуснати при прилагането на Международните счетоводни стандарти, равненията по т. 4.1.2 и 4.1.3, произтичащи от грешките, следва да се разграничат от промените в счетоводната политика.

4.3. В случай че предприятието не е съставяло и представяло финансови отчети за предходни периоди, то следва да оповести този факт в първите си финансови отчети, съставени по Националните счетоводни стандарти.